

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 577/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej AK Pekár, s.r.o., Kukučínova 24, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 30C/25/2024-210 z 22. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 30C/25/2024-210 z 22. júla 2025 **bo lo p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 30C/25/2024-210 z 22. júla 2025 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Žiar nad Hronom **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o zamietnutí jej návrhu na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania podľa § 79 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého na návrh žalobcu môže súd pripustiť, aby do konania pristúpil ďalší subjekt, a súhlas toho, kto má takto do konania pristúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane žalobcu.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou proti trom žalovaným domáhala náhrady škody. Ako žalovanú 2 označila organizačnú zložku poisťovne z iného členského štátu. Okresný súd uznesením konanie proti takto označenej žalovanej zastavil pre nedostatok jej právnej subjektivity. Sťažovateľka následne podľa § 79 CSP navrhla, aby do konania ako žalovaná pristúpila samotná poisťovňa z iného členského štátu. Tým chcela napraviť nedostatok v označení organizačnej zložky. Okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením návrh sťažovateľky zamietol s tým, že okruh sporových strán by sa v priebehu konania mal meniť iba minimálne a v nevyhnutnej miere a pristúpenie poisťovne z iného členského štátu by bolo v rozpore s hospodárnosťou konania. Okrem toho podmienkou pristúpenia do konania je právna subjektivita pôvodného žalovaného už pri podaní žaloby a účelom pristúpenia do konania nie je odstraňovať nedostatky nesprávne označeného žalovaného, pretože sa tým obchádza inštitút zámeny účastníkov konania.

III.

3. Podľa sťažovateľky § 79 CSP neobsahuje žiadne dôvody, pre ktoré súd nepripustí pristúpenie ďalšieho účastníka do konania. V konaní do rozhodnutia o zastavení konania voči organizačnej zložke bola už v skutočnosti procesne aktívna poisťovňa z iného členského štátu. Sťažovateľka preto nesúhlasí s tým, že by pristúpením poisťovne z iného členského štátu došlo k porušeniu zásady hospodárnosti konania. Práve naopak, následkom ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia musí byť vedené samostatné konanie len proti poisťovni z iného členského štátu, a to na základe totožných skutkových a právnych okolností. Napokon sťažovateľka poukazuje aj na to, že okresný súd vo veci aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku týkajúce sa zámeny účastníkov konania, ktoré však už CSP nepozná.

4. Okresný súd k ústavnej sťažnosti nad rámec dôvodov uvedených v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia uviedol, že nedostatok pasívnej vecnej legitímácie môže byť vyriešený len začatím nového sporu proti poisťovni z iného členského štátu a následne by sťažovateľka mohla podať návrh na spojenie oboch konaní. Poisťovňa, v konaní o ústavnej sťažnosti zúčastnená osoba, sa k ústavnej sťažnosti nevyjadřila.

IV.

5. Ústavná sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu nie je podľa § 132 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprípustná, a to aj napriek § 365 ods. 2 CSP, podľa ktorého odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 ods. 1 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Nepripustenie ďalšieho žalovaného nie je spôsobilé mať vplyv na budúce rozhodnutie okresného súdu vo veci samej medzi žalujúcou sťažovateľkou a ostatnými dvoma žalovanými na strane druhej. Rozhodnutie o nepripustení ďalšieho žalovaného tak má definitívny následok vo vzťahu k prístupu sťažovateľky k súdu, ktorý spočíva v tom, že nebude rozhodnuté o jej nároku, ktorý si od začiatku konania mieni uplatniť aj voči poisťovni. Je tomu tak aj preto, že nemožno vylúčiť, že v spore bude rozhodnuté proti ostatným žalovaným tak, že jej žalobe bude vyhovené a sťažovateľka nebude

môcť podať odvolanie proti takémuto rozsudku, keďže podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

6. V procesne inej situácii sťažovateľky nebol dôvod vychádzať z rozhodnutia najvyššieho súdu (4Cdo/140/2024), podľa ktorého procesný postup súdu spočívajúci v nevyhovení návrhu žalobcu, ktorý ešte v štádiu upomínacieho konania z dôvodov právnej istoty navrhne, aby popri pôvodnom žalovanom do konania pristúpil ako žalovaný ďalší subjekt (§ 79 CSP), zakladá porušenie procesných práv žalobcu v miere porušenia jeho práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Úvaha súdu prvej inštancie o nepripustení pristúpenia ďalšieho žalovaného do konania môže byť s odkazom na § 365 ods. 2 CSP predmetom odvolacieho a následne dovolacieho prieskumu. Podmienkou je, že uznesenie o nepripustení pristúpenia mohlo mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Vo veci riešenej najvyšším súdom však bola žaloba podaná len proti jednému žalovanému a proti nemu aj bola zamietnutá pre nedostatok jeho pasívnej vecnej legitímácie.

7. Pri posúdení dôvodnosti ústavnej sťažnosti treba vychádzať z toho, že ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07).

8. Zjavne mylné sú úvahy okresného súdu, ktoré viedli k zamietnutiu návrhu sťažovateľky o tom, že okruh sporových strán by sa v priebehu konania mal meniť iba minimálne a v nevyhnutnej miere a pristúpenie poisťovne z iného členského štátu by bolo v rozpore s hospodárnosťou konania. Z takéhoto strohého a neadresného konštatovania vôbec nie je zrejmé, ako by pristúpenie ďalšieho subjektu do už začatého konania prispelo k jeho nehospodárnosti. Skôr naopak, nehospodárnym by bolo, aby si sťažovateľka proti tomuto ďalšiemu subjektu podala ďalšiu žalobu s tým, že následne by došlo k spojeniu týchto konaní tak, ako to nehospodárne projektuje okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Zachovanie hospodárnosti konania, na ktorú poukázal okresný súd, je potrebné vykladať tak, ako to už urobil najvyšší súd (4Cdo/140/2024), ktorý uviedol, že pristúpeniu nie je možné vyhovieť, ak by s ním bolo spojené ďalšie dokazovanie, ktoré by inak nebolo potrebné, čo by vo svojich dôsledkoch viedlo k oddialeniu rozhodnutia sporu medzi doterajšími stranami.

9. Rovnako neobstojí druhý argument okresného súdu, podľa ktorého podmienkou pristúpenia do konania je právna subjektivita pôvodného žalovaného už pri podaní žaloby a účelom pristúpenia do konania nie je odstraňovať nedostatky nesprávne označeného žalovaného, pretože sa tým obchádza inštitút zámeny účastníkov konania. Nebol žiaden dôvod na to, aby okresný súd do svojich úvah pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky pribral svoje skoršie úvahy, ktoré viedli k zastaveniu konania proti pôvodne ako žalovanej označenej organizačnej zložke poisťovne z iného členského štátu. Celkom nesprávny je argument o tom, že sa tým „*obchádza inštitút zámeny účastníkov konania*“, keďže takého inštitútu v CSP niet a, ako správne uviedla sťažovateľka, zámena účastníkov bola obsiahnutá v už zrušenom § 92 ods. 4 OSP, podľa ktorého za súhlasu účastníkov môže súd pripustiť, aby navrhovateľ alebo odporca z konania vystúpil a aby na jeho miesto vstúpil niekto iný; ak má byť takto zamenený navrhovateľ, treba, aby s tým súhlasil i ten, kto má na jeho miesto vstúpiť.

10. Sťažovateľka svojím návrhom zrejme mienila napraviť to, že okresný súd zastavil konanie proti organizačnej zložke poisťovne z iného členského štátu pre nedostatok jej právnej subjektivity.

Práve preto následne podľa § 79 CSP navrhla, aby do konania ako žalovaná pristúpila samotná poisťovňa z iného členského štátu tak, aby vyhovela formalistickým predstavám okresného súdu. Tým sledovala legitímny cieľ podobný cieľu pristúpenia ďalšieho subjektu do konania tak, ako vyplýva aj z už citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu (4Cdo/140/2024). Predmetom konania vo veci sťažovateľky bolo uplatnenie náhrady škody voči žalovanej organizačnej zložke poisťovne z iného členského štátu. Je nepochybné, že pripustenie pristúpenia do konania poisťovne z iného členského štátu na miesto svojej organizačnej zložky, ktorá túto organizačnú zložku zriadila, nemôže mať vplyv na hospodárnosť konania, pretože s týmto pristúpením nedochádza k zmene skutkových okolností, ktoré sú predmetom dokazovania v konaní pred okresným súdom. Okresným súdom prezentované dôvody nevyhovenia návrhu sťažovateľky na pristúpenie tak zásadne popreli účel a význam § 79 CSP, čo viedlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

11. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov plne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti – 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 949,17 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu